

458

S. IV

P. 8,

281

384

~~II a. 447~~
~~26743~~

495 492

KAZANIE

O Nadgodzie Sprawiedliwości

Przy zaczęciu

TRYBUNAŁU KORONNEGO

Na Prowincją Małopolską poczynającego się

Dnia 24go Kwietnia 1786. w Lublinie

POWIEDZIANE

Przez JMci Xiedra

BENEDYKTA JOZEFA

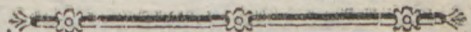
CZAYKOWSKIEGO

Za Pozwoleniem Zwierzchności

Do Druku

PODAMIE

w LUBLINIE

w Drukarni uprzywileiowanej JKMcI

u XX. Trynitarzów.

z Bibliotek
Moszyńskiego

KAZANIE

O Nadgodzie Sprawiedliwosci

W. W. PANOWIE I DOBRODZIEIE.

TRYBUNALU KORONNEGO

W. W. PANOWIE I DOBRODZIEIE.

Fratres si introierit in conventum Vestrum
Vir, aureum annulum habens, in veste can-
dida, introierit autem & pauper in sordido
habitu, & intendatis in eum; qui indutus est
veste praecleara -- facti estis Iudices cogita-
tionum iniquarum. Jacobi Cap: 4.

De Duko

KAZANIE

W. W. PANOWIE I DOBRODZIEIE.

W. W. PANOWIE I DOBRODZIEIE.

XV 805

NAYIASNIEYSZY TRYBUNALE

W. W. PANOWIE I DOBRODZIEIE.

Istotna nadgroda za troski i prace
w odbywanu Namiestniczey Wla-
dzy podigte, komuz iezeli sie nie Wam
PP. Przezacni Prawem slusznosci na-
lezy? owszem co mowię? iuz iey wla-
scicielami iestescie.

Sprawiedliwosc bowiem iuz od Was
w Prowincyi Wielkopolskiej w zupel-
ney swojej nie naruszona Swiatości
czyniac wszystkie Wasze Sadownicze
wyroki prawdziwey mądrości plodem;
a z dobroci Jch milym Sumnienia na-
pelniajac pokojem wyniosla Was aż
do własności Niestworzoney Istoty i
calemu Narodowi Polskiemu w Osobach
Waszych powage mądrego i sprawie-
dliwego okazala Monarchi.

Wczytęz więc slusniey oddac powi-
nieniem Rece? to Kazanie, (w którym
z miejsca Prawdy, w Błagalni Pana
Zastepow, o wielkości nadgrody Spra-
wiedliwych zapewnilem Sędziow:) ie-

60

A

ze-

żeli nie w Tych Ręce: Którzy już na odebranie tak szacownej nadgrody, wiecznotrwalej z całego Narodu wdzięczności podpisem, trzymacie Przywilej; jeżeli nie Wam: Którym Wszelmoć nad Dziełem rozumnym Rak swoich udzieliła władzy. Mądry i Sprawiedliwy Król Maiestatu swego zabezpieczył powagę Obywatela Ojczyzny Fortun i życia bezpieczeństwo złożyli.

Przyimiy więc Nayiasniejszy Trybunał, tę odemnie koniecznie winną Tobie Daninę: wraz z uczynionym Ci w naygłębszym uszanowaniu, Witaniem.

Pokrycie Przezacni Panowie Dusz Waszych wielkością to wszystko: cokolwiek nieudolności mojej bydyż poznacie utworem; a bez krytyki która nayczystsze myśli z stopnia szacunku obalać zwykła, za godną Wspaniałości Waszej przyimiyecie Ofiarę. A gdy przyszłość z tych to Apostolskich Wyrazów, i nadgrode wielką, i wysoki Charakter sprawiedliwego Sędziego

od Was zawłaszczony poznawszy; przez Świętą zazdrość usiłując iść Waszej Sprawiedliwości torem, Wiekom z uwielbieniem Imion Waszych podawać będzie Wasze przykłady, póty ia nie przestanę być.

Nayiasniejszego
Trybunału Koronnego
JJ! WW. PP! DD.

obowiązany i nayniższym sługą
X. B. J. Czaykównki K. K. L.

JASNE

JASNE WIELMOŻNI DEPUTACI

Najjaśniejszy Trybunał składający.

JW. JMc Xiądz MICHAŁ SOLTYK Dziekan
Krakowski Kantor Koadjutor Gnieźnieński.
Trybunału Karonnego PREZYDENT.

JW. JMc Pan ADAM LASOCKI Kasztelan
Sochaczewski Orderu S. Stanisława
Kawaler, MARSZAŁEK.

Collegium Duchówne.

- z Kapituły Krakowskiej JW. JX. Leon Emil
Kosiński Opat Koadjutor Sieciechowski.
- z Kujawskiej JW. JX. Antoni Niewie-
ściński Kano: i Surrogat Kujawski.
- z Poznań: JW. JX. Marcin Koturbński Ka-
nonik Poznański.
- z Płockiej JW. JX. Michał Mdzewski Archi-
dyakon Dobrzy:
- z Chełm: JW. JX. Józef Malczewski Kano-
nik Chełmski.
- z Kijowskiej JW. JX. Tadeusz Czaykowski
Kanonik Kijowski.
- z Kamienieckiej JW. JX. Marcin Radochów-
ski Kanonik Kamieniecki.

Collegium Świeckie.

- z Województwa Poznańskiego JW. JP.
Nicef. Gorzeński Szambelan JK. Mci.
- z Woie-

z Województwa Krakowskiego Mikołaj
Rusocki Cześnik Krakowski.

z Województwa Sandomirskiego JW. JP.
Jan Kanty Sołtyk Cześnik Sandomirski

z Województwa Kaliskiego JW. JP. Woy-
ciech Grabowski,

z Województwa Gnieźnieńskiego JW. JP.
Antoni Rudnicki.

z Województwa Sieradz: JW. JP. Felix
Starczewski Kapitan Gwardyi Pieszey

Koron: J. Jedmsz2 iznorb2 i mba2

z Województwa Łęczyckiego JW. JP. An-
toni Brochowski Szambelan JK. Mci.

z Wdztwa Brzešk: Kujaw. i Jnowrocław:
JW. JP. Jan Wodziński Podczaszy Kru-
świcki.

z Wdztwa Kijowskiego JW. JP. Józef Ry-
bicki Podczaszy Nowogrodzki.

z Ziemi Dobrzyńskiej JW. JP. Adam Rut-
kowski Chorąży Michałowski.

z Wdztwa Ruskiego z Ziemi Chełm: JW. JP.
Woyciech Poletyło Stolnik Chełmski.

z Wdztwa Wołyńskiego JW. JP. Cyryak
Nowowieyski Staroście Braclawski.

z Wdztwa Podolskiego JW. JP. Kazmierz
Krasowski Komornik Ziemski Latycz:

z Wdztwa Lubelskiego JW. JP. Jakób Jani-
szowski Pisarz Ziemski Lubelski.

z Wdztwa Płockiego JW. JP. Tadeusz
Mdzewski Regent Grodzki Lubelski.

z Xię-

z Xięstwa Mazowieckiego z Ziemi Zakroczymskiej JW. JP. Józef Wołłowicz Szambelan JKMcii.
 z Ziemi Ciechanowskiej JW. JP. Alexander Młodzianowski Cześnik Prazmowski z Wdztwa Podlaskiego z Ziemi Drohickej JW. JP. Felix Troianowski.
 z Wdztwa Braclawskiego JW. JP. Franciszek Poletyło Podczaszy Winnicki.
 z Wdztwa Czerniechowskiego JW. JP. Adam Podhorski Szambel. JK. Mci.

Præbe Aures Vos, qui continetis multitudinem, quoniam a Domino data est potestas Vobis, & virtus ab Altissimo; Qui interrogabit opera vestra, & cogitationes scrutabitur. Sapient: Cap. 6.

Słuchajcie w liczności zgromadzeni, oto Wam jest dana od BOGA władza, a moc od Najwyższego, który ściśle uczynki wasze i myśli dochodzić będzie.

Dilectus Deo & hominibus cujus memoria in Benedictione, est Eccl: 45.

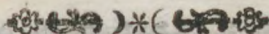
Miły Bogu i Ludziom z Błogosławieństwem wspominaj Imię Jego.

NAYIASNIEYSZY TRYBUNALE

NAYWYŻSZY W PRAWOWIERNYM KRÓ-

LEŚTWIE SĄDZIE.

ZUst Potomności w sławie odbierać pochwały i wieczno trwałe u Narodów a jeszcze z Błogosławieństwem zostawać pamięci; to nadgroda zasług i pracy równego pod słońcem nie znajduie zacunku:

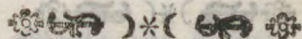
cunku: ale niemiec iey w korzyści, aż w przód i u Stwórcy i u stworzenia pozyskać przychylnosc, to prawdziwey Madrości Dzieło, w istotnym siebie dopelnieniu choć tak szacowną przewyższa nadgrode.

Nie światowey to Madrości Tryumf, umieć się razem i Bogu i Ludziom podobać; wielkiey tu przezorności potrzeba, aby zyskując u stworzenia miłość, w nienawiści u niestworzoney nie zostać Istoty: na ofobliszey to rostopności zależy, aby ściągając na siebie iedynowładney mocy łaskawe względy, ludzkiego nie zaiątrzyć Serca.

Bóg i Świat są to dway Panowie, którym razem służyć, a còż dopiero podobać się Ewangelia nie podobienstwo przyznaie *non potestis servire Deo & mammonæ.*

BOG istota Istot a Istota nayświętsza niema w upodobaniu, tylko nieskażone Sumnienia, ludzie zaś chołdownikom swych względów, miłości upominek w nadgrodzie oddawać zwykli: i to ieszcze nizeli obowiazek przychylności zaciągną, wprzód choćby też z skazą sumnienia i z uszczerbkiem sprawiedliwości ukutecznić swoje domagaia się zamysly.

J iakimże więc sposobem podobaiać się Bogu i ludziom nie smiertelną pozyskać u Przy-

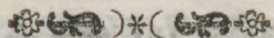
u Przyszłości z Błogosławienstwem pamięć! Kiedy Nauczyciel Narodów Apostól Paweł, nie podobną osądził rzeczą: te w zadziwieniu powtarzaiąc słowa: *si hominibus placerem, servus Dei non essem* (a) Toż samo potwierdza Apostól Jakób. *Quicumq; voluerit amicus esse sæculi hujus, inimicus Dei constituitur.* (b)

A iezeli PP. innym w kolei niższości umieszczonym Mężom, nie maiącym w swych rękach sprawiedliwości styru, trudność w pozyskaniu dwóch ferc upodobania zdaie się; o iakże Wam JW. MM. PP. (Którym ia dziś Jmieniem Kościoła i Religii z prawdziwym uszanowaniem Powitanie czynię :) mądrość odziedziczyć należy, aby z udziału mocy Naywyższej rozładzaiąc ludzkich Synów czynności, bez nie nawiści u Boga, potrafiliscie bydz ukochanemi od ludzi; i na słodkie z Błogosławienstwem Jmion swoich u potomności zasłużyć wspomnienie.

Tę siły przewyższaiącą zważaiąc trudność Mędrzec Pański do zakochania się w prawdziwey mądrości wszystkich Sedziów zachęca. *Deligite lumen sapientia omnes qui preestis Populis* (c)

Ta

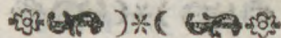
(a) ad Gall: Cap: 1. (b) Epist: S. Jac: Apost Cap: 4. (c) Sap: Cap: 4.

Ta mądrość zalecona od Mędrca Pańskiego, musi być P. P. Waszych wspólnych Dusz właścicielką, musi Was, ani na jeden moment, sądowniczy nie odstępować świątyni; kiedy w Prowincyi Wielkopolskiej wykonywając najwyższą sądownictwa władzę, nie tracąc łaski u Sędziego Sędziów, Obywatelów tamiecznych posiadłości serca, znać żeście sprawiedliwi; bo sprawiedliwość w swęy zachowanaz świętości, Namiestniczą władzą ozdobionych Mężów, Bogu razem i ludziom, miłemi czyni. Otóż to jest iedyny sposób, przez który można i Bogu i ludziom się podobać, otóż to jest rzetelna zasługa wiekopomne wspomnienie od potomności odbierająca w nadgodzie. Powtarzam raz ieszcze, otóż to tylko sam sprawiedliwy Sędzia iedna sobie i u Boga i u ludzi miłość. *Dilectus Deo & hominibus* otóż to tylko, dla czynienia sprawiedliwości z wiekiem nie ustaie Sędziego w pamięci Jmie. *cujus memoria in Benedictione est.*

Sędziowie najwyżsi, Sędziowie sprawiedliwi, wtęy tu zgromadzeni Świątyni. Panowie wybrani ku czynieniu sprawiedliwości i Sądu, mocne Narodu twierdze; którym wierności mądry Monarcha zlecił swą Powagę i Władzę, w których ręce O-

czynna

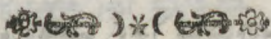

czynna złożyła swoją spokojność i szczęście, w których cności zabezpieczył Naród swoją nadzieję i całość, w których niekazanym sumnieniu zamknęli Obywatele fortunę, sławę i całość swojego życia. O! iakożeście dla czynienia sprawiedliwości przed Maiestatem Najswiętszego Pana, przed Tronem Najjaśniejszego Króla, i w Sercach Obywatelów szacowni?

Łożycie na utrzymanie Maiestatu Powagi, na usłudze swych Braci, maiaćek i zdrowie, prawda są to Rzeczy szacowne: ale umi ich sownie sprawiedliwość nadgradzać, potrafi się sprawiedliwość z tak mnogich wypłacić Wam zaciągów, ma ona w swym skarbie równającą się waszym zasługom nadgodę, czyńcież iakoście zwykli Sprawiedliwość.

Ja zaś, abym Wam wszystkie z najwyższym Urzędowaniem ściśle złączone mozoły, nakłady i trudy, miłemi i łodkiami uczynił; o nadgodzie Sprawiedliwości przedtym Najjaśniejszym Narodem mówić umyśliłem; gdzie Prawa żyją, prawda zasiada, a Sprawiedliwość najswiętsze daje wyroki. Stańcież PP. w uwadze, ja zaczynam o wielkości nadgodzie sprawiedliwych, iakimi Wy iestęście, zapewniać Sędziów, a o nadgodzie, którą się

się sama Sprawiedliwość wypłaca, otóż mówię; słuchajcież proszę.

Imo Sprawiedliwość w całej swęj zachowana Świętości Osobę Sędzięgo aż do własności wynosi Wszechmocnego Boga. Otóż to w tym Punkcie wyłoki Charakter nadgroda; a coż nad tę droższego nadgrode? *Dilectus Deo.*

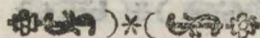
zdo Sprawiedliwość w całej swęj zachowana świętości Osobę Sędzięgo wynosi aż do powagi sprawiedliwego KRÓLA. Otóż w tym Punkcie najwyższy honor nadgroda a coż nad tę nadgrode pożądańszego? *Dilectus & hominibus, cujus memoria in Benedictione est.*

Sędzia Sprawiedliwy uwielbia moc i Maiestat Naywszechmocniejszego Króla Królów.

Sędzia sprawiedliwy ozdabia powagę i Tron naylepszego Króla z Królów; a któż być sprawiedliwym nie zechce?

Sędzia nie sprawiedliwy chałbi wielmożność Boga, upodla powagę Monarchy, a któż sobie nie sprawiedliwości nie zbrzydzi?

Otóż to Zbiór dwóch Prawd, z których wy sprawiedliwi Sędziowie, powiększycie gustu i smaku do naywiększych prac, i trudów z sadowniczey nie odstępných władzy; a gwałciciele Prawa nie sprawiedliwość

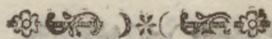
wość obmierzą sobie. Pozwólcież więc PP. bez utęskienia łaskawego w słuchaniu Ucha, bo tu idzie o uwielbienie mocy Boga Wam udzielonęj, o uszanowanie Powagi Króla Wam powierzonęj, o zaszczyt i honor Wam Sprawiedliwym powinny.

O! Sprawiedliwości wieczna czuwająca nad Temi co nas sądzą, oświeć Ich swoim Bołkim światłem, Oni to są Ludźmi, a najczęściej błąd od Człowieka pochodzi; będzie to Twoięj wywyższeniem mocy i powiększeniem chwały.

CZĘŚC PIERWSZA.

TChnienie Ust Wszechmocnych utworzywszy na podobieństwo swoje nieśmiertelną w Człowieku Duszę, wypiętnował na iey siłach doskonałości swoich Obraz; z udziałem mu utworniczey do różnych wynalazków władzy, powiększaiący szacunku rozumowi ludzkiemu, a społeczeństwem Obywatelskim przynoszący pożytek.

Dobroć to Opatrzności żadnemi nie poprzedzona zasługami utwarza nie których ludzi w domach Szlachetnych, wynosi ich nad ludzkie przyrodzenie, wyłącza z podlego-

podlego gminu, składa w ręce ich zwierzchność i władzę nad ludźmi z jednéy ulepionemi gliny; tym sposobem z Dziełem Rąk swoich dzielić się zdaie własnościami Boskieni, a to nayznakomitszem.

W tym to względzie unieskończonéy Dobroci widzę ja Was PP. z Wami podzieliła się Wszzechmocność z swoją nad rozumnym stworzeniem Zwierzchnością, jako zaświadcza Mędrzec Jego *Per me Principes imperant & Potentes discernunt iustitiam (d)* Nie ma żadnéy na Ziemi władzy tylko od Boga *nulla potestas nisi a Deo (e)* nie ludzki więc ale Boski na sobie piałtuecie Urząd *non hominis exercetis iudicium sed Domini (f)*

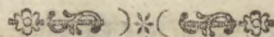
Zastępując więc miejsce na ziemi samego Boga, mając udzielną moc do ukarania albo uniewinnienia rozumne stworzenie, nie po luzku ale przykładem Boga wykonywać zlecenie Rangi Boskiey należy.

Wszzechmocności Boga naywyższą nad Światem władzę mądrość powoduje, a mówiąc po ludzku wewnętrzne przekonanie o dobroci władania, Serce niestworzone miłym ukontentowaniem napełnia, *vidit Deus cuncta quae fecerat & erant valde bona (g)*

otoż

(d) Prov: Cap: 8. (e) ad Rom Cap: 13.

(f) Paral: Cap: 19. (g) Gen: Cap: 1.

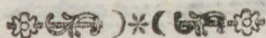
otoż to są Doskonałości Boskie które Namieśtniczą powinni kierować władzą, otoż to są własności Wszzechmocnego które Sprawiedliwość w nagrodę sprawiedliwym oddaie Sędziom. Mądrość prawdziwą to pierwsza doskonałość; wewnętrzny pokój sumnienia to druga; obydwie wynoszą aż do własności Naywyższego, uważmyż ich z pilnością.

Imo W odludnym ukryć się zakęcie i tylko bydź stróżem własnego Serca, a zapomnieć Ojczyzny Kraiu i Obywatelskiey Spółeczności; jest to Cnota: ale jako słabe mająca na obalenie siebie szturmę, tak mniemy do ocalenia siebie potrzebuie mądrości. Lecz zostawać w pośród świata, a jeszcze na wysokim godności Stopniu, mieć w swoich rękach ufzczęśliwienia lub zagubienia Losy, a przecie przy tylu silnych burzach, wysokość Dostoieństwa otaczających, sprawiedliwość wolną od zdrady, i obowiązki dobrego zachować Sędziego; to wysoka Cnota: w całości Swoięy przez samą tylko prawdziwą mądrość to jest Boską zachowana bydź może a ta Mądrość z Sprawiedliwości wypływa.

Otaką to Mądrość naymędrszy z Królów, do Rządzenia i Sądu dopraszał się Salamon, *dabis ergo servo Tuo cor docile, ut*

B

popu-

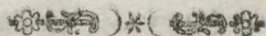

populum tuum judicare possit, & discernere inter bonum, & malum (h)

Tak jest PP. Mądrość prawdziwa, powinna zawsze być na czuńney Serca sędziowskiego straży, żadney do niego namiętności (których porywczosć zna każdy iak trudno pod rządem utrzymać Rozumu) nie dópuścić powinna.

Zareczcie tę prawdę co powiem fami; czyliż przynajmniey na ten moment Namieśtniczą Powagą ozdobiony Człowiek, kiedy na Sędziowskię zaliada Stolicy przeistacza Naturę Człowieka, czyliż przynajmniey w ten czas wolny jest od burzliwych nawalnic, usiłujących mu sły sprawiedliwości pomieścić, bynajmniey: Przychylnosć wrodzona, nie idąca z sądowę Jzby, na ustę, w Krwi związku zostaiącym sprzyiać doradza; Miłosć Przyiacielka nie wygasta w Sędzię Sercu, Przyiaciół Sprawy broni, wzgląd na zacnosć i możnosć nie odstępnę Sędzię Towarzysz za możnem Sędziowską kieruje rękę, chęć z bogacenia się i blask złota, nawet przed Sędzię wzrokiem, roztaczaiący swy promień, przedaynosć Sprawiedliwości małym występkiem sądzi, na koniec wrząca

(h) III. Regum Cap: 5.

ca Krew w żyłach iako Człowieka za powabnem wdziękami kreskować każe: owo zgoła Sędzia każdy zewsząd mocnem otoczony na Sprawiedliwosć namiętnosćiami, iakimże ich proszę zwycięży orężem? pewnie boiaźnią kary? to iak nauczoią dzifiaj mędrkowie, hamulec Dusz nikczemnych nie umieiących zaradzić sobie; pewnie nadzieją nadgrody! to mówią: ponęta dla tych, którym na innych ulzczeńliwienia zbywa sposobach; to może miłosćią Cnoty i sławy, lecz to słowo podług nas wszystkich jest próżnym brzmieniem, jeżeli się Cnota z Sprawiedliwosćią nie łączy. I cóż więc w tak filnych utarczках obroni od zelżenia Namieśtniczę Powagi? Oto prawdziwa to jest Boska a nie światowa Mądrość, a tę Mądrość w Sędzię rozumie, sprawiedliwosć utwarza, tym to tylko mieczem pokonać można wszystkie podęyscia i zdrady.

Niech bowiem w tych filnych natarczywosćiach niewypuszcza z swę rękę Sprawiedliwosć słyru, aż zaraz Mędosć prawdziwa napęlnia ięgo wspaniałą Duszę, z której natchnienia, unosi się nadwszystkie poziome Rzeczy, rozeznaje złe od dobrego podnosi swy wyrok aż do Sądu Boga, zdania ięgo wyfokie, żądania rostro-

pne zmysły rozumowi postuszne, nie ma ani granic ani momentów ani sposobów któreby mu sprawiedliwość sześniały.

O iak to cudnie Sprawiedliwość wynosi Sędziego aż do własności Boga wyzuwa Człowieka, z Człowieka i wszystkie namiętności w Sercu iego wygubia.

Nie czyni Sprawiedliwy Sędzia za radą prawdziwéy Mądrości w Sądzie swoim różnicy między ubogim i możnym przykładem sobie postępie Boga *non est apud Dominum Deum Nostrum iniquitas nec acceptio Personarum quoniam magnum est pusillum quippe fecit (i)*

Nie lęka się zemsty od winowayców za ukaranie ich zbrodni a to z prawdziwéy Mądrości powodu *Nolite timere eos qui occidunt corpus (k)*

Związek Krwi nie potrafi sprawiedliwego Sędziego za swoią nie sprawiedliwą nakłonić stroną, a nawet choćby tych co mu dali życie, jeżeli winni, sprawiedliwie rozszadza Sprawę: bo go prawdziwa napomina Mądrość *Cognoscere Personam in iudicio non est bonum (l)*

Anni przychylnosć zadawnionéy i pozytywteczney nadal Przyjaźni, ułagodzić w

spra-

(i) 2. Paral: Cap: 19. (k) Matt: c. 10. v. 28,
(l) Proverb: c. 24. v. 23.

prawiedliwym ukaraniu potrafi zdanie iego; bo go prawdziwa zapewnia Mądrość: *Armicitia hujus mundi inimica est Dei (1)*

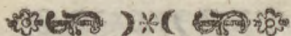
Niech nie przyjaźny nawet Sędziemu Człowiek, u iego Sądu Obrony i wsparcia szuka, szczerze go przez swój wyrok oswobadza z ucisków, a to z nauki prawdziwéy mądrości: *Deligite inimicos vestros et benefacite his qui oderunt vos. (m)*

Smieje się z pochwał, równie iako z pogard; lzy płynące z ocz ukrzywdzonéy Sięroty, nad blaski przenosi złota, nie poważa innych darów i upominków prócz wielkości Duszy, bo mu prawdziwa zakazuje Mądrość: *Nec accipietis Personam, nec munera quia munera excecant oculos sapientum, mutant, verba iustorum. (n)* i na drugim przestrzega mieyscu. *Nichil proderunt thesauri impietatis iustitia vero liberabit a morte (o)* i znowu radzi *Melius est bonum nomen quam multe Divitiæ (p)*

A choć się w sprawiedliwym Sędziu ożywione częstokroć przez Pleć podchlebną, nie potrzebnie na usidlenie sprawiedliwości po Sądownicach uwijającą się, namiętności poczynają wzmagać, wszakże otrzymać

w tym

(1) Epi: S. Jaco: Apost: Cap: 4. (m) Mat: 7.
(n) Deut: Cap: 16. (o) Prov: Cap: 10.
(p) Prov: Cap: 22.

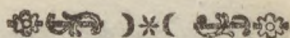

w tym punkcie zwycięstwo, podeptać zdradne powaby, przenieść sprawiedliwość nad piękność, potrzeba nie ludzkiej ale Boskiej użyć Mądrości, z takową mądrością Sprawiedliwość pospiesza przed serce Sędziego, i tam go napomina *Mortificate membra vestra* (q) i żwawie ostrzega *Ne attendas fallaciae Mulieris sagena corejus qui placeat Deo effugiat illam* (r) *Venenum aspidum sub labiis eorum.* (s)

Na koniec nad każdym wyrokiem i zdaniem z pilną Uwagą zastanawia swój rozum z ust jego nie wyndzie, tylko rzetelna prawda, a to za radą prawdziwej mądrości. *Ante omnia opera verbum verax praecedat te, & ante omnem actum consilium stabile* (t)

Cieszcież się uciemienieni, wykrzykujcie wesoło pokrzywdzeni, otrzyi wydiedziczona nieślusnie z Dóbr swoich biedna Sieroto łzami zalane powieki, wnet powrócisz do swego majątku, bo oto doczekałaś się Trybunału takiego, gdzie przed Krzyżem, znakiem Naywyższej mocy, pierzchaiają względy i przemoc, a przed blaskiem władalnicy, łaski nikczemnieie Złoto, oraz w całej Sądowni, Sprawiedliwość wyroki pisze, a prawdziwa miarkuje ich mądrość

(q) ad Colas: c. 3. v. 5. (r) Proverb: c. 5. v. 2.
(s) Psal: 139. v. 4. (t) Eccl: c. 37. v. 20.

drość: *Ego sapientia habito in Consilio, & eruditus intersum cogitationibus* (u)

O! Sprawiedliwości Święta, ty tylko fama utwarzając mądrość w Sędziach prawdziwa Boską, wynosisz Jch aż do własności Boga, ty ich aż do świętyni Przedwiecznego zbliżasz.

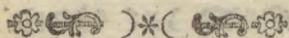
Tak jest PP. Wy piastując Namieśtniczą na Ziemi Boga władzę jesteście Ziemskimi Bogami *Vos Diu estis & Filii excelsi.* (w)

Was to Wszemocność iako niegdyś Moyżesza nad Egiptem, uczyniła nad Ludem swoim Bogami *constituo te Deum Pharaonis* (x) Sprawiedliwość więc w swojej zachować Powinniście świętości, nie ludzki bowiem ale Boski Sąd wypełniacie na Ziemi *Quia Dei iudicium est* (y)

Sprawiedliwość za ocalenie siebie prawdziwą bo Boską ozdabia Sędziów Mądrością o co to za wyfoki Charakter w nadgrodzie Sprawiedliwość z Dobroci Dzieł słodkim śmnnienie napełnia pokojem, o co to za szczęśliwość w nadgrodzie, to drugi dowód pierwszej odemnie założonej Prawdy.

zdo BOG stwarzając Człowieka, zapisał Prawo swoje w sercu jego i ten zapis czuje się daie

(u) Sapien: Cap: 12. (w) Psal: 18. v. 6.
(x) Exod: c. 7. v. 1. (y) de ut: Cap: 1.

się daie przez spokojność albo przez zgryzoty wewnętrzne,

Człowiek z udziału Opatrzności, będąc na ziemi wykonywaczem Najwyższego, władzy, dopiero w ten czas prawdziwie zdaie się wypełniać urzędowania swego powagę, kiedy na podobieństwo Boga, z dobroci Rządu i świętości władania siodki w sumnieniu uczuie pokóy *Vidit Deus quae fecerunt & erant valde bona.*

Ten zaś Pokóy sama tylko Sprawiedliwość utwarza, i nie użycza go tylko sprawiedliwemu Sędziemu.

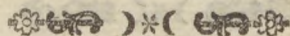
Sędzia bowiem pełniący ściśle Prawa Natury i Wiary, oraz Prawa Oczyste, kiedy własne pisze mu świadectwo serce, pochwalające czynności jego, ani można dóyc myślą jakiey pod ten czas w głębi sumnienia kosztuie siodczy.

Zaręczcie tę Prawdę sprawiedliwi Sędziowie w tęg tu Zgromadzeni Świętyni, iako nawet w mnogich za sprawiedliwość uciskach, tym miłsza Serce wasze otacza pociecha, im żywsze i filnieysze sumnienie Wasze pociski zwyciężyliście zupełnie.

Czyli bowiem sprawiedliwy Sędzia zaradzi się rozumowi, o co tu za pociecha dla niego, że widzi wolne w sobie od zdrady sumnienie, i niewinne od nadwerczenia

1. Gen: Cap: 1,

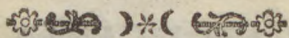
tych

tych Praw, które dopełniać iest iego obowiązkiem Urzędu.

Czyli wezmie przed Oczy Historiją Wieków o co tu dla niego za radość, kiedy postrzeże się bydź w rzedzie tych najslawnieyszych Sędziów którzy znaleźli Cenę w rozumie, a szacunek w ludzkości, tą zaś spokojnością dnoższą nad życie napawa sprawiedliwość Sędziiego serce, prowadzi go do zdań przy świetle wszelkiey Prawdy godziny nawet sądowniczym przez Prawo wyznaczone zabawom które się letkim Duszom przykre i uciążliwe zdaia, dla uszczęśliwienia współbraci miłemi sobie czyni, tą upoiony wdzięcznego pokoju siodczą, wczesne sądzenia naznacza Godziny, owszem nakształt Jozuego kochającego swój Naród radby cofnąć Słońca przedłużyć Dnia dla przyspieszenia uciśnionemu Sprawiedliwości, często z pełności wewnętrznego pokoju wytryska na Twarzy iego radosny Promień *Facies animi conscientia est*, a widząc drogą z czynienia sprawiedliwości spokojność załuie tych nikczemnych Iestestw co się w Sprawiedliwości mdłą próznego daia uwodzieć dymu.

Syp przed takowym Sędzią mnogość i obfitość Pieniedzy, zaprzyięgay mu względną na zawsze Przyiaźń, roztaczay przed
iego

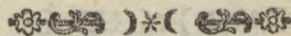

iego czytą zrzenicą, naypowabnieysze wdzięki, on spokojność i miłe ukontentowanie Sumnienia nad te nikczemności fzacuiąc, depcze nogami po wszystkich podęysciach.

Nie zna takiego pokoju nikczemniona przez nie sprawiedliwość Dusza, wzdycha do spoczynku ustawnie, ale darmo natęża wzruszenia swoje, zawsze udęczenie i zgryzoty cierpi. O! co tu za rozpacz niesprawiedliwego Serca widząc ze ci co przez obietnicę względów i Łaski splamili Sprawiedliwości powagę, teraz odstępnij, inacząy go nie mianuią tylko gwałcicielem Boskiego i Narodu Prawa. O! iak się zewnętrzny udęczeniem wstydzij, że dla względu i przemocy i dla wyniesienia swego Którego nie dostąpił, czołgał się przed Ludźmi naygodnieyszymi pogardy.

Sumnienie nie sprawiedliwe, pełne iest zawsze przenikającego wzdychania, Płacz Sierot, ięki pokrzywdzonych, narzekania nie sprawiedliwie osądzonych, we dnie i w nocy iako brzmienie Trąb ogromnych szumią w uszach iego, zdięraią się z oczu, i na moment nie dozwalają spoczynku, trwoga wewnętrzna dręczy bez ustanku sumnienie, obrazy nayokropnieysze, ota-

czaią

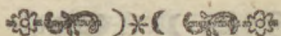
czaią rozpaczaiące serce. Czyli wspomni na Boga? o iakaż go nie przeraża boiaźń ze udzieloną sobie moc Naywyższego zchańbił, czyli wspomni na sprawiedliwego Monarchę, znouwu się lęka i trwoży, że Jego w swojej Osobie Powagę Maiestatu spodlił, czyli rzuci okiem na współ Obywatelów, nieszczęsny płonie wstydem, że w fzacunku Jch utracił dobrego Sędziego zařczyt.

O wielki i sprawiedliwy Boże iakże się mscisz obelgi swojej Powagi, turowy ukarania na nie sprawiedliwych ięszcze za życia złyśasz wyrok. *Judicium durissimum his qui præsunt fiet Potentes potenter patientur tormenta.* (z)

Sędzia zaś Sprawiedliwy nie doznaie tych nieszczęśliwych udęczeń, cieszy się więcej niż Skarbami pokojem sumnienia, czytaiąc w swoich wyrokach zawsze Prawdę, miarkuiąc się codziennie z czynności swoich, a wszędy w nich upatrując dobroć, i rzetelność o iak miły, o iak łodki czuie na ten czas pokody skracam słowa sumnienie sprawiedliwego Sędziego iest Świątynią i Raiem, gdzie Bóg z prawdziwym przemieszkiwać lubi pokojem *Benedictio Domini super Caput iusti* (aa)

O co

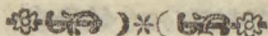
(z) Sapien: Cap: 6. (aa) Prov: Cap: 10.

O co to za wielkość sprawiedliwéy Duszy, która nasycona wewnętrznym pokojem, unosi się aż do Tronu Boga, gardzi temi błyskotkami, które sprawiedliwość zaciemniać zwykły, a poznawszy wielkość udzielonéy od Naywyższego Pana mocy, spokojnie odzywa się do Serca i mówi: Niech mię otaczają złośliwych szemrania, niech bią na mnie chciwe zemsty pociski, sumnienie moje żadnym nieskażone obłudem, więcéy we mnie rodzi słodczy, niżeli zawziętość i nienawiść goryczy.

Głos to jest Duszy, miłym od Sprawiedliwości upoiony pokojem, niech zniknie ta Przyjaźń, któraby uszczupliła sprawiedliwości szacunku, niech zginie ten majątek i godność, którey osiągnięcie skrzywdziłoby Urzędu mego Powagę, za nie poczytnię przyrzeczenia Łaski i względów, skoro mię sumnienie przeświadcza, że nie złamał Przyśięgi, i nie podpadł zepsuciu. O co za pociecha przewyższająca wszystkie obietnice i względy, ogarnie serce moje, przeświadczające mię że przed Sądem Wszemmocnego Pana, przed Tronem Sprawiedliwego Króla, zaniosę nie skażonność Duszy, więcéy na ten czas odbiorę słodczy, inż gdybym przez nie sprawiedliwość,

po-

podniosł Fortunę moją, na obalinach cudzých, z zaklą moiego sumnienia.

O co tu za Radość dla każdego Sędziego kiedy Świętym Pawłem przed całym Narodem poszczycić się może: *Neminem læsimus neminem corrupimus neminem circumvenimus.* (bb)

O co za miłe i słodkie ukontentowanie kiedy z tymże Apostołem śmieie zaświadczyć się może *Aurum & vestem nullius concupivi.* (cc)

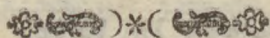
O co za droga pociecha dla was sprawiedliwi Sędziowie kiedy po zakończeniu nawet Namiestniczéy władzy nie słysząc złe osądzonych przekłęstwa spokojnie pożywać nabytego majątku będziecie, tłum osądzonych nie zatamuje wam przeyscia narzekania, jęki, nie naprzykrzając się Uszom waszym pozwalą powiekom snu spokojnego w ten czas, kiedy się niesprawiedliwy troszcze się lęka i trwoży.

Tak jest PP. Śmierć nawet sama Wam Sprawiedliwym Sędziom wewnętrznego nie pomiesza pokoju, bo kto nie sobie zarzucić nie może, bać się nie powinien i śmierci.

O Sędziowie Narodu mnie słuchający Których Serce takowych kołztowało słodczy,

(bb) 2. ad Cor. C. 7. (cc) Actor. 20. w. 34.

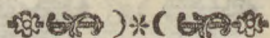
dyczy, przyznajcie proszę, czyż nieszacowniejsza była Wam radość Waszego Sumnienia, z otrzymanego nad namiętnościami zwycięstwa, niż gdybyście podług uwiedzeni pasłya, spodlili Namieśtniczą władzę przestępnym Prawa złamaniem

O Sędziowie Sprawiedliwi w tøy tu zgromadzeni swiätyni o iakże Was Sprawiedliwość wywyższa i prawie z Aniołami równa. *Minorasti eum paulo minus ab Angelis gloria & honore coronasti eum (dd)* O Sędziowie iakże Was Sprawiedliwość Błogosławionemi czyni *Beati qui custodiunt iudicium & faciunt iustitiam. (ee)*

Sprawiedliwość w swøy zachowana swiätosci utwarza w Was prawdziwą to jest Boską Mądrość, *Diligite lumen sapientiae omnes qui praestis populis.* Napelnia Sumnienie Wasze nad samo zycie milszym pokojem, *Sacrificate sacrificium iustitiae & sperate in Domino (ff)* a tym sposobem wynosi Was aż do własności Wszemocnego Boga o co to za wysoki Charakter w nadgrodzie któż więc byđź sprawiedliwym nie zechce.

Sprawiedliwość w całej swøy zachowana swiätosci, Ofobę Sędziego wynosi aż do

(dd) Psal: (ee) Psal: 105. (ff) Psal 4.

do Powagi sprawiedliwego Króla o cöz to za wyfoki Chonor w nadgrodzie. Pomówmyż o nim w drugim iuz króciey bez ujękienia Punkcie.

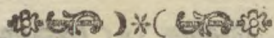
CZĘSC DRUGA.

WSzyftkich Narodów Monarchowie przeświadczeni o trudnościach Królowania, wżelkiego nie zaniedbaią starania, o ufzcześliwienie Oyczyzny, i o pozyskanie u swych Poddanych miłosci, w tych to krótkich Słowach zawiera się cała Powaga Panujących.

Nayiaśniejszy STANISŁAW AUGUST KRÓL z Królów naylepszy szczęśliwie nam bodayby w liczne Lat Dzieśiatki panujący, w ten czas tylko zdaie się królować kiedy jest ufzcześliwieniem Narodu i Króluie nad Obywatelów Sercami. otöz to cała Powaga Polskiego z Mądrości i Sprawiedliwosci wystawionego Tronu.

Tę więc Nayiaśniejszego Powagę, i tę Serca dobroczynnego ufilność zafzczyeni Namieśtniczą Władzą Mężowie utrzymować wcały swøy powinni swietności, to

ieft:

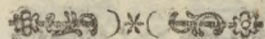

jest: wyfokosć ich Rangi i do uszczęśliwienia Oycyzny, i do pozyskania u współ Obywatelów miłości, zmierzać powinna Mówmyż o tych Powinnościach z uwagą tę nam stwierdzą drugą Prawdę, z tym zapewnieniem ze sama tylko w Sędziach sprawiedliwość te Powinności ukutecznić potrafi. Sprawiedliwość uszczęśliwia Narody, sprawiedliwość iedna i zyskuie uspołeczności miłość, pierwszym sposobem wypełnia obowiązek Tronu, drugim Tron i Maiestat utwierdza, za pierwszą dzielność zarabia na wielki szacunek i względy u dobrego Króla, za drugą od współ Obywatelów odbiera uwielbienie z wdzięcznością, otóż to nadgroda Sprawiedliwości czyliż mała? czyli nie szacowna? uważmyż ją po Stopniach.

Amo Przymiot to dobrego Obywatela, starać się skrzętnie o uszczęśliwienie Oycyzny, rozum sam wpaia w nas smak pierwszeństwa ku temu miejscu które naszą Kolébką było. Wiara i Cnota woła na nas, abysmy wszelką do Narodu sprowadzali pomyślność, ta zaś pomyślność i uszczęśliwienie Narodu, iakoby z źródła sprawiedliwości wypływa.

Niech płyną Morzem nayobfitsze do Kraiu Bogactwa, niech Ziemia w głębi swych

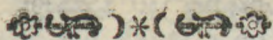
wnę-

wnętrznosci naydrozsze kruszce rodzi, niech się blyszczą po Polach i Rzekach szacowne Kamienie, niech Chandel Krajowy stokratny zyskuie zarobek, niech Rzemiostla obfitą zbierają korzyść, niech zniwo żyzne ukiada kłosy, niech na koniec miliony Woysk strzegą Granic Narodu, te okazałości nie uszczęśliwiają Oycyzny, te szacowności nie powiększają powagi Monarsze, te zyzności nie ubogacają Obywatelów, te szyki Woysk nie ocalają Oycyzny, jeżeli sprawiedliwość na Tronie panować nie będzie, jeżeli Namiestnicza władza uchybia Sprawiedliwości Cielu, jeżeli przemoc w Sądowniach a nie Niewinność wygrywa, wktórym bowiem Kraiu i Narodzie Sprawiedliwość w Magistratach wyższych i niższych pierwszeństwa nie ma, tam Bogactwa nie będą użyte tylko do nasycenia chciwości i obrzydłego łakomstwa, Skarby ziemi dla zbytku, zyzności dla rokoszy, Woyska dla rabunków i bóntu tam cudzy majątek staie się możnego żerem, Krew niewinnego napoiem, nikt bezpiecznym ani wmaiatku ani w życiu zostanie. Tym czasem wspaniałe Królestwo, Kray i Naród wnet się dla nie sprawiedliwości w łotrowką zamieni iaski-

C

nie

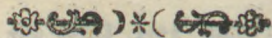
nie *sine iustitia quid sunt Regna nisi magna
latrocinia.*

Tak jest PP. Sprawiedliwość tylko sama
uszcześliwia Narody, ubogaca Oycyznę,
skarby rozmnaża krajowe *iustitia elevat
gentem* (gg) Sprawiedliwość buduje i wy-
nosi Miasta, utrzymuje bezpieczeństwo,
broni zbytku wyniszcza wszelkie zbrodnie.
Benedictione iustorum exaltabitur Civitas. (hh)

Prawa choćby najlepsze nieme są nie
zniosą same grzechów, nie pokroczą gwał-
townika, nie utrzymają złoczyńcy, nie
powrócą same ukrzywdzonemu własności,
nie ułagodzą serc zawaśnionych. Sędzia
sprawiedliwy broniąc powagi Prawa, ka-
rząc występki i zbrodnie, wyzwalać od
przemocy uboższych, godząc nawzajem
roziątrzone umysły, tym sposobem za-
szczepiając współeczności spokojność staie
się uszcześliwieniem Narodu i jest twierdzą
Tronu *iustitia firmatur solium* (ii) Spra-
wiedliwość wszystkie zdrożności wyniszc-
cza w Kraiu, nie wzruszoną Stolicę Mo-
narchów jest twierdzą *judicium & iustitia
correctio sedis ejus* (kk)

Sprawiedliwość utrzymuje w karności
Pod-

(gg) Prov: Cap: 1. (hh) Pro: Cap: 1.
(ii) Sap: Cap: 6. (kk) Psal:

Poddannosc, rozpedza oburzajaca sie prze-
ciw Panujacym zuchwalosc, w boiazni i
posluszenstwie Lud utrzymuje, a to wfzyst-
ko nie jest ze uszcześliwieniem Narodu.
*Audivit Populus quod iudicasset Rex & timue-
runt videntes Sapientiam ejus* (ll)

Tę szczęśliwość Narodu wypływającą z
sprawiedliwości, dobrze przenikając Król
Dawid podnosząc serce Królewskie do
Króla Królów, o Sąd i sprawiedliwość dla
siebie i dla swego dopraszał się Następcy.
*Deus iudicium Tuum Regi da, & iustitiam
Filio Regis* (ll)

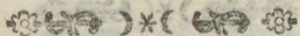
Tak jest P. P. cała Powaga i Chonor
wielkich Królów z jakich Liczby Najja-
śniejszy STANISŁAW AUGUST Pan
Nasz Miłościwy za którego Dni dopiero
w prawdziwym świetle ukazała się Jutrzen-
ka sprawiedliwości na Horyzoncie Polskie-
go Narodu *Orietur in Diebus ejus iustitia &
abundantia pacis* (mm) Cała mowę Powaga
Sprawiedliwego KROLA z Sprawiedliwo-
ści swój zaszczyt i szacunek bierze Ho-
nor *Regis iudicium diligit* (nn)

Najjaśniejszy Panie! na którego Sądach
ludzkość zasiada lecz Przestępca Prawa od-
bie-

C₂

bie-

(ll) Reg. 1.3 c.3. Psal: 71. (mm) Psal: 98 (nn) Psal:
71 v.7.

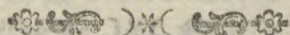

bięra karę który żądasz aby wszystkie Magistraty za Ciel sprawiedliwość miały, o gdyby głos mój mógł się precysnąć do Twęgo Tronu mówilibym; Ciesz się Sprawiedliwy i najlepszy KROLUJ bo oto na teraznięszy Trybunał wybrałeś Sprawiedliwości Miałstrów, powierzyłś swoięy Powagi i władzy takowym Mężom; którzy stosując się do Twęgo przykładu wszystkie Zdania prawdziwą Mądrością miarkując, a przekonaniem Sumnienia stwierdzając dodają Koronie Twoięy iasności, ukazują w Narodzie moc i Powagę Twoią i aż za Granice Świata rozsyłają pogłoskę Chwały Imienia Twęgo, a to przez Sprawiedliwość uszczęśliwiając Czczyznie. *Ut notam faciant Filiis hominum Potentiam Tuam & Gloriam magnificentia Regni Tui (oo)*

Panowania więc Twęgo zoltawi Ten Najiasnięszy Trybunał Potomności słodkie wspomnienie Królestwa Twoięgo Sławę dla Sprawiedliwości wieki wiekom podawać będą, *Regnum Tuum Regnum omnium Saculorum & Dominatio Tua in omni generatione & generationem (pp)*

Patrzcież P. P. iaką to Sprawiedliwość
wam

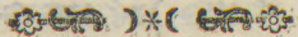
(oo) *Isai. 144. (pp) Ibid.*

wam Sprawiedliwym oddaie Sędziom nagrodę, zlewa Potok uszczęśliwienia na Naród, Sławę i zaszczyt rozmnaża Oyczyznie, a tym sposobem wynosi was aż dopowagi KROLA, którego Dobroć umięiąca nadgradzać bracie zasługi już zapisała w Sercu wspaniałym największych względów najosobliwszego Szacunku dla Osób Waszyeh Przywilęy.

Nie pozyskają tych względów, tych łask, tych zaszczytów, u żadnego Monarchy niesprawiedliwi Sędziowie, owszem w poniżeniu i z pogardą muszą się tacić przed wzrokiem Monarchy który mszcząc się zelżenia swoięy Powagi i władzy, nie powierzy im żadnęy potym godności *Expellam Te de statione tua & de Ministerio tuo deponam (qq)* Cóż tego odrzucenia i pogardzenia przyczyną oto to *Quoniam cum essetis Ministri Regni illius non recte iudicastis neque custodistis Legem iustitia neque secundum voluntatem Dei ambulastis (rr)* O co to za wstyd w tym strofowaniu przeniknie niesprawiedliwego? ale dla Was Przechacni i Sprawiedliwi Sędziowie w tęy tu zgromadzeni Świątyni O; co za Sława o! co za Chonor, o! co za zaszczyt że przez
Spra-

(qq) *Isai. Cap. 22. (rr) Sup Cap. 6.*

Sprawiedliwość iestescie uszczęśliwieniem Narodu, iednacie dla Monarchy i dla Siebie u całego Narodu Miłość, o iakieyże się powinniście od Współ Braci spodziewać wdzięczności? odkrycie to Drugi dowód drugiey prawdy.

Przyznaię ia to P. P. że Sprawiedliwość w swych utrzymana obrębach, zdaie się zwabiać na Sęzięgo nienawiść, atoli Winowayca sprawiedliwym ukarany wyrokiem, ukoiwszy rozjątrzone Serce, i do zdrowey przyszedlszy uwagi, wielbi Naywyższą Opatrzność, całue spełniony na Osobie swojej Sprawiedliwości wyrok, przez który powracaiąc Dobro cudze, przywrócił sobie spókoynność Sumnienia i zabespeczył Zbawienie; zabiera więc nie ustanną wdzięczność, Zbawcą zowie Sprawiedliwego Sęzięgo O! iak obfędnie oszukie się i zwodzi Ten Sęzia, który rozumiejąc, że przez Sprawiedliwości spodlenie, zaskarbił sobie u tych wdzięczność i miłość; za których zlkazą Sumnienia udał się stroną. Spełzły tę w krótcie względy, pogrzezły w niepamięci obietnice i łaski, sama tylko pogarda i nie sławna pogłoska pozostala w nadgrodzie.

Wię.

Więcęy nierównie miłości z Wdzięcznością pozyskue nawet u Osób sprawiedliwym ukaranych Wyrokiem Sędzia Sprawiedliwy, oddaleni nakazem Jego wyroków cudzych Dóbr posiadacze ochłodziszyswoie łakomstwo, uspokoiwszy chciwość, zapaleni ku niemu wdzięcznością wołaiąz Dawidem Po tylu Sądówniach aż dotąd brząkało Sumnienie moie krzywdy ludzkiey pętami, aż dotąd znich mię żadne nie uwolniło zdanie, aż dotąd Podchlebnicy przy niesłusznym utrzymywali mię Prawie, *Narraverunt mihi iniqui fabulationes sed non ut Lex Tua* (ss) teraz miłszy mi iest pokóy Sumnienia, droższe ubóstwoi niżeli Miliony wydarte Błźniemu. *Bonum mihi Lex oris tui super millia Auri & Argent* (tt) Temi słowy i wtak wdzięcznych wyrazach uważcie Przezacni Sędziowie iaka się nawet w sprawiedliwie ukaranych dla Sprawiedliwego Sęzięgo znajdzie miłość.

O godna Dusz wielkich nadgrode, kiedy ci przeciwko którym były Wyroki, nie wspominaią swych Sędziów tylko że Sprawiedliwi, o słodka nadgrodo kiedy Qbywa-

(ss) *Psal. 118.* (tt) *Ibid.*

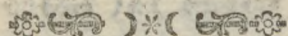

watel nie pod innym Jmieniem wspomina Sędziego tylko że Sprawiedliwy.

O! Sędziowie Sprawiedliwi mnie dzi-
słuchający, o iakożescie szacowni w O-
czach naszych, godnościście hołdu naszego;
ten Wojownik który broni Oycyzny,
często winien swoją Chwałę trefunkowi,
Wam zaś Cnoty ją dają. Laury są dla nie-
go, a Serce Obywatelskie dla Was.

Niech że inni Mężowie zachowają skro-
nie do uwienczenia ich zwyciężkami La-
wrami Was zaś Niebo obrało abyscie nosili
Więniec z miłości i wdzięczności Oby-
watelów uwity, Tamtych niewspomni Po-
tomność tylko z żalem i płaczem, Wy zaś
gdy przez swój wyrok przywrócić do
swego majątku sierotę oto z radości wy-
ciskające się i płynące po skroniach Łzy
swoie będzie Najwyższemu za Was offia-
rować jako najdroższą Ofiarę a podając
zglodniałym Chleb Dzieciom, wpaiać za-
raz nie przestanie w młodociane Serce mi-
łość ku wam tak: wysawszy wraz z Ma-
cierzyńskim mlekiem abowiązek wdzię-
czności, rysować po głazach i kamykach
będą Jmiona Wasze, a w dlaszym Wieku
przed całym Światem sławić nie przesta-

na

na *Iustus quasi fundamentum sempiternum*
(uu)

Nie rodzi Serce Obywatelskie tęg mi-
łości dla niesprawiedliwego Sędziego.
przekleństwo zamiast wdzięczności odbiera,
Sieroty oddalone przez zły wyrok od ma-
jątku swego, tuląc swe zgłodniałe Dzieci
do Piersi, aż do Sędziego Sędziów o zem-
stę wołają, Obywatel uboższy nie uwol-
niony zpod przemocy możnego, zaszcze-
pia w swym Sercu nie nawiść, wzawisłnieniu
zostający Sąsiedzi, nie mogąc się poiednania
doczekać przez Sprawiedliwość, wewnę-
trzny wszczynają niepokój a tak wszyscy
pokrzywdzeni nie sprawiedliwym wyro-
kiem mszcząc się przaklinają niesprawie-
dliwych Sędziów Słowy Dawida *Fiant*
nati ejus in interitum ni generatione una deleatur
nomen ejus (ww) A któż się takiego nie
złęknie przekleństwa któż sobie niespra-
wiedliwości nie zbrzydzi.

Wam to tylko Wam Sprawiedliwi Sędzio-
wię Sprawiedliwość wyrabia miłość z wdzię-
cznością w Sercach całego Narodu, przez
nią uszczęśliwiając Oycyznę, współ O-
bywatelów wyniesieni jesteście aż do Po-
wagi

(uu) (*Prov. C. 10. v. 25.* (ww) *Psal. 108.*

wagi Sprawiedliwego KROLA. Ocoż to za Chonor co za zaszczyt w nadgrodzie; ale to większa, Sprawiedliwość utwarza w Was prawdziwą to jest Bolką mądrość, a pochwalając Dobroć Czynności, miłym z tą-
 i drogim Sumnieniu Waszę napelniając Pokoim, wynosi Was aż do własności samego BOBA *Ves Dii estis* Oco to za wysoki Charakter w nadgrodzie, zachowuy-
 cież więc jakoście się iuż przyzwyczaili w całej swojej Sprawiedliwość Swiętości. *Recte iudicate Filii hominum* (xx)

Wtym to ja Sprawiedliwych Sędziów ifotnym i właściwym Charakterze, wtym nayszczegulnięszym zaszczycie Nayia-
 śnięszy Trybunał Koronny, Naywyższy Sąd w prawowiernym Narodzie, wypła-
 cając się z Obowiązku uszanowania, posłu-
 szeństwa, i wdzięczności Jmieniem Kapi-
 tuły tutajszey mam Chonor witać.

Zbiéram więc wszystkie czuley Duszy władze, z pomocą Rozumu, i Serca, w nay-
 głębszym poszanowania układzie, Piérw-
 szego w Rzędzie wyboru Witam Cię JW. Mości Xięże Michale Sołtyku Dziekanie
 Krakowski Trybunału Koronnego Prezyden-
 cie.

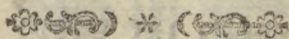
(xx) *Psal. 57.*

cie. Zacość Domu Twego wielkość Jmie-
 nia, Zasługi nieprzeliczone Przechacnych
 Przodków Twoich, wyliczać byłbym nie-
 skończony w mowie.

Dosyć mi powiedzieć Zbior Cnot i Przy-
 miotów Twoich któremi rzadko razem
 zwykła obdarzać Opatrzność, wyrobiła ci
 pierwsze miysce w Sercu Dobrego KRO-
 LA, pierwsze miysce w miłości Narodu
 pierwsze miysce w Sercu Obywatelów,
 na dowód tego trzymasz Krzyż Sprawie-
 dliwości, w Sądzie Namiestniczym Sprawie-
 dliwego KROLA. Pogłofka o mądrym Kie-
 rowaniu powierzony Tobie Naywyższey
 Władzy, do Monarchicznego iuż doszedł-
 szy Serca, z dobroci Sprawiedliwych zdań
 Twoich napelnia Go radością. *In virtute
 Tua latabitur Rex Desiderium Cordis ejus tri-
 buisti ei* (yy) Iuż pochwały Sprawiedli-
 wości Twoiey wraz z uwielbieniem Jmienia
 Twoiego z ust do ust zaczynają się ptzechod-
 dzić, i chyba się że Swiatem skończą. Mnie
 dosyć z Kaznodzieją Pańskim zawołać *Ecce
 Sacerdos magnus qui in Diebus suis placuit Deo
 & inventus est iustus* (zz)

Wniczym nie ubliżony myśli wyrazie
 i wró-

(yy) *Psal. 20.* (zz) *Eccl. Cap. 44.*

i w równości szacunku witam Cię JW. Adamię Lasocki Kasztelanie Sochaczewki Kawalerze Orderu S. Stanisława Trybunatu Koronnego MARSZAŁKU Wysoka w Narodzie Imienia Twego Dostojność, pełność zasług i Sprawiedliwości przykładów, Talenta i Cnoty zniewoliły Nayjaśnieyszego Pana, uzbroić Twe Ręce Berłem Naywyższej Władzy, lecz Ty pod tym Majeftatu zaśczytem, tym się wspaniałszym wydaiesz że więcey nad Złoto, Skarby, Sprawiedliwość szacujesz słusznie Ci ta Pochwała od Kaznodziej Pańskiego należy *Beatus Vir qui post aurum non abiit nec speravit in pecunia & thesauris* (a) Rozpoczynay więc Dzieło swoje o to już Prześwietne Ziemstwo Lubelskie wybór przeznacznych Meżów Sędziowie Sprawiedliwi z wesołością Ci otwierają Sądowney Świątyni Bramy i czym prędey pod Strażą swoją będącym chcą uzbroić tę Rękę, Znakiem Naywyższej Władzy, która nigdy niesprawiedliwego nie pisała wyroku Biepieczne więc zawołać możesz. *A perite Portas iustitiae ingressus in eas confitebor Domino* (b)

(a) *Eecl. 31.* (b) *Psal. 117.*

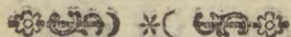

Podług podobney myśli i w tym szacunku dowodzie obowiązkiem jest dla mnie słodkim, witać Was obojga Stanów JJ. WW. Sędziowie, mocne Twierdże Narodu, Szlachetności wielkich Junion Waszych, Przykład Cnot, wzór Obywatelstwa, Obraz naydoskonalszy spokojney i rządney Sprawiedliwości, są to dziedziczne Przymioty wielkich Dusz Waszych, dla których Potomność w Wiecznotrwałych Imionach Wasze rysując marmurach, poda ię Wiekom do uwielbienia a Następcom do naśladowania Sprawiedliwość Waszą Niechże już Wam otwierają Sądowey świątyni Bramy *A perite Portas & intrabit gens iustae custodies veritatem* (c)

Nie mogę ominąć i Was Prześwietna Palestro Meżowie że wszech miar nie wychwaleni, muszę Wam oddać zmięysca tego Szacunek. Wy jesteście współnemi wysokich zasług w Narodzie; przez Was to Prawa nowey nabierają jasności i światła, przed Waszą znajomością i biegłością w Prawie wszelkie wątpliwości ustąpić muszą Wy to sami kiedy w Innym w spokojności życia i odludnieniu chcą ratowania współ

(c) *Isa. 26.*

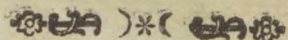

współ Braci gnuśniecie że Wy na Obronę uciśnionych, na usłudze społeczności, targacie siły i zdrowia, a pędząc życie na usłudze Sprawiedliwości, Anielski na ziemi sprawicie Urząd tak trwierdzi Chr. S: *Obsequium justitiae singulare obsequium Angelorum.* Nie masz zapewne w Przeważnym Gronie Waszym któryby na wzór Cycerona z swojej wykretności chlubił się. *Cicero tenebras se effudisse iudicibus in Causa Clienti gloriatus est (d)*

Jeszcze raz zwracam mowę moją do Ciebie Najjaśniejszy Trybunał Apostolskiemi ją kończę Słowy. *Obsecro Vos Fratres per Nomen Domini Jesu Christi ut id ipsum dicatis omnes & non sint in Vobis Schismata, sitis autem perfecti in eodem Sensu, & in eadem Sententia (e)* Tym sposobem w nieustannę u Narodu z Błogosławieństwem żyć będą Imiona Wasze pamięci ani usta złośliwych zakodzą sławie Waszej. *In memoria aeterna erit justus & ab auditione mala non timebit (f)*

We

(d) *Quint. Lib. 2. Cap. 17.* (e) *vd Corin. Cap. 1.* (f) *Psal. 111.*

We wszystkich zaś Sprawiedliwością władaniach, we wszystkich wyrokach i zdaniach Boga się bójcie szanujcie Powagę Króla *Deum timeat Regem honorificate (g)*

(g) *1. Petr. Cap. 2.*

Amen.

Wszystko co się zdarzyło w tym roku
w naszym kraju w roku 1774
i 1775 roku w naszym kraju
i 1776 roku w naszym kraju

(1774) 1774

Anna

Anna

Anna

Anna

Anna

1774

